

Hallituksen esitysluonnos hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (yliopistosairaalisä)

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne oheisesta luonnoksesta hallituksen esitykseksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta. Hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitusmalliin on tarkoitus lisätä vuodesta 2024 lähtien uusi määräytymistekijä, yliopistosairaalisä. Lisän perusteella otettaisiin huomioon yliopistollisista sairaaloista aiheutuvia muita sairaaloita korkeampia kustannuksia.

Kiireellisen lainsäädäntöaikataulun vuoksi esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle niin, että luonnoksessa on arvioitavana yliopistosairaalisän taso ja kolme kohdentamisvaihtoehtoa.

Yliopistosairaalisän taso

Yliopistosairaalisän tasoksi ehdotetaan 1,1–1,8 prosenttia sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta, mikä on vuoden 2022 tasossa 230 miljoonasta eurosta 370 miljoonaan euroon koko maan tasolla. Esitysluonnoksen vaikutusarviot on laadittu 300 miljoonan euron tasolla (noin 1,45 %). Rahoitus ehdotetaan vähennettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asukasperusteisen rahoituksen osuudesta. Nettovaikutus yliopistollisia sairaaloita ylläpitäville alueille olisi tällöin 88–144 miljoonaa euroa koko maan tasolla. Yliopistollisista sairaaloista aiheutuvat korkeammat kustannukset sisältyvät kunnilta siirtyvään koko maan tason rahoitukseen. Ilman erillistä määräytymistekijää rahoitus ei kohdentuisi jatkossa nykytilaa vastaavasti yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille.

Yliopistosairaalisän tason olisi vastattava mahdollisimman hyvin nykyistä kuntien kustannuksiin sisältyvää rahoitusosuutta, koska muutoin joko yliopistollista sairaalaa ylläpitävät alueet tai muut hyvinvointialueet joutuvat kattamaan uudessa rahoitusmallissa korkeammat kustannukset palvelujen rahoituksesta. Kustannuksia otetaan huomioon yleiskatteellisessa rahoituksessa ainoastaan siltä osin, kun niitä ei saada katetuksi muutoin (palvelulaskutus, koulutuksen ja tutkimuksen erillisrahoitus, yhteistyöalueiden sopimukset).

Kolme eri vaihtoehtoa rahoituksen kohdentamismalliksi Yliopistosairaalisä otetaan ehdotuksessa huomioon niiden hyvinvointialueiden laskennallisissa kustannuksissa, joissa on yliopistollinen sairaala. Lisäksi lisä koskee yliopistosairaalaa ylläpitävään HUS-yhtymään kuuluvia hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia. Esitysluonnoksessa on lausuntokierroksella arvioitavana kolme mallia yliopistosairaalisän kohdentamiseksi:

1. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen asukkaiden määrä
2. Koko yhteistyöalueen asukasmäärä TAI

3. 50 prosenttia yliopistosairaalahyvinvointialueen ja 50 prosenttia yhteistyöalueen asukasmäärän perusteella

Vaihtoehdossa 2 ja 3 Uudenmaan osalta tarvittaisiin erityissääntelyä. HUS-yhteistyöalueella rahoituksen määrä laskettaisiin koko yhteistyöalueen asukasmäärän perusteella (sis. Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala). Rahoitus kohdennettaisiin HUS-yhtymään kuuluville hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille niiden asukasmäärien mukaisessa suhteessa. Vuonna 2023 rahoitus kohdentuu siirtymätasauksen vuoksi vielä käytännössä alueen kuntien toteutuneiden kustannusten perusteella. Laskennallisen rahoituksen määräytymistekijät alkavat siten käytännössä vaikuttaa aluekohtaiseen rahoitukseen porrastetusti vuodesta 2024 lukien. Yliopistosairaalisin perusteella kohdennettava rahoitus otettaisiin huomioon siirtymätasauksissa vuodesta 2024 alkaen. **Esitysluonnos lausunnoilla virkamiesesityksenä** Sote-ministerityöryhmä päätti 23. elokuuta 2022 esitysluonnoksen lähettämistä lausunnoille. Rahoituslakiluonnos lähetetään lausunnoille virkamiesesityksenä, ja saadun lausuntopalautteen perusteella linjataan hallituksen esityksen lopullinen sisältö. Esitysluonnoksen lausuntoaika on 31.8.-12.10.2022 (6 viikkoa). Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle marraskuussa 2022.

Tausta

Esitysluonnos on valmisteltu rahoituslakien muuttamista koskevan esityksen (HE 68/2022 vp) yhteydessä keväällä 2022 lausunnoilla olleen ehdotuksen pohjalta. Jatkovalmistelussa on arvioitu erityisesti toukokuussa 2022 julkaistun THL:n tutkimuksen perusteella yliopistollisista sairaaloista hyvinvointialueille aiheutuvien kustannusten määrää ja toisaalta kustannusten oikeudenmukaista huomioon ottamista vahvistetun lainsäädännön mukaisessa rahoitusmallissa.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on varmistaa oikeudenmukainen ja perusteltu malli yliopistollisten sairaaloiden toiminnasta hyvinvointialueille aiheutuvien kustannusten huomioon ottamiseksi hyvinvointialueiden yleiskatteellisessa rahoituksessa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löydät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 12.10.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja:

Hallitusneuvos Eeva Mäenpää, puh. 02955 30266, eeva.maenpaa(at)gov.fi

Neuvotteleva virkamies Jenni Jaakkola, puh. 02955 30570, jenni.jaakkola(at)gov.fi

Linkit

<https://vm.fi/-/hyvinvointialueiden-rahoituksen-uudeksi-maaraytymistekijaksi-on-tulossa-yliopistosairaalalisa> - VM tiedote 25.8.2022: Hyvinvointialueiden rahoituksen uudeksi määräytymistekijäksi on tulossa yliopistosairaalalisa

Liitteet:

[HE rahoituslaki yo-sairaalalisa keskustelutilaisuus 25.8.pdf](#) - Esittelydiasarja 25.8. keskustelutilaisuudessa

[HE-luonnos_31.8.2022 lausunnoille.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi

Jakelu:

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimisto
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Savon sosiaali- ja terveystoimistojen ky
Helsingin- ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, HUS
Helsingin kaupunki
Itä-Savon sairaanhoitopiiri
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon ky
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystoimistot
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky
Lapin hyvinvointialue
Lapin sairaanhoitopiiri
Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystoimistojen ja sairaanhoitopiirin ky
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen ky
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä
Satakunnan hyvinvointialue
Satakunnan sairaanhoitopiiri
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Kuntaliitto
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Vaasan sairaanhoitopiiri
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Jokinen Minna-Marja
Valtiovarainministeriö

Mäenpää Eeva
Valtiovarainministeriö